

UKA 2015/07-02

11.11.2015

2016-imut Aningaasanut inatsisissatut siunnersuut.

Aningaasanut inatsisissatut siunnersuutip siullermeerneqarnerani Partii Naleqqamiit oqaaseqaativut innersuussutigalugit suliap aappassaanneerneqarnera imannak oqaaseqarfingissuarput.

Aallaqqaasiullugu Partii Naleqqamiit assut iluarismaarpalput nioqqtissat ilaannut aammalu ikummatissanut naalakkersuisut akitsusiiniarneringaluat tunuartinnejarmat, tassami Partii Naleqqamiit taakkununnga annertuumik akerliusimavugut, nalunnginnatsigu, naalakkersuisut siunnersuutaat piviusunngortinneqarluarpat, tamanna aalisartunut, inuussutissarsiortunullu allannut, minnerunngitsumillu inuiaqatigiinnit pissakkinnerusunut ajorluinnartumik sunniuteqartussaasoq, taamaattumik partiit akerliunitsinnut isumaqataallutik, siunnersuutinik taakkununnga tunuartitsiniaqataasimasut Partii Naleqqamiit qutsavigangut.

Taamaammallu aamma allannguutissatut siunnersuutit ilai akuersaarlugit taaseqataasinnaavut, kisianni soorunami akuerinngisavut akerliulluta taasiffigumaarpavut.

Kisianni taama oqareerluta Partii Naleqqamiit tunngaviatigut isumaqatiginngilarput, naalakkersuisut aaqqissusseqqinniarnermi innuttaasut pissakinnerit siulliullugit aallerfiginiarsarimmatigit, tassami Partii Naleqqamiit aamma siunnersuutip siullermeerneqarnerani ersarilluinnartumik oqaatigaarput, aningaasarpassuit nunatsinniit ukiut tamarluinnaasa aniatinneqartut, sullissinernut assigiingitsunut tunngasut, sipaarfingineqarnissaat pimoorullugu ujartuiffingineqartariaqartoq, innuttaasut pissakinnerit kaasarfii imaqanngereertut “putoorniaannarnagit”.

Tassami suli Partii Naleqqamiit aaliangiusimavarput, minnerpaamik sillimmasiisarnernut aamma nunatta avataaniit siunnersortinik atuinernut aningaasarparujussuit atorneqartartut ilaasa sipaarfingineqarsinnaanerat pimoorunnerusariaqartoq.

Tassami 2014-imi siunnersortinut avataaneersunut 162,7 mio kr-init nunatta karsianiit aningaasartuuteqarfingineqarsimapput. Taakku sunorpiaq atorneqarsimaneri aamma qanoq

pisariaqartignerit pillugit § 37-ikkut qanittukkut apeqquteqaqqinnitsigut paasivarput, taamaammaat aningaasat taakkununnga atorneqarsimasut katillugit 23 mio kr.-init missai naalakkersuisuniit nassuaatissaqartinneqartut, taamaammat tassuuna takusinnaavarput aningaasarpassuit tassuuna aamma aaneqarluarsinnaangaluartut.

Aamma Namminersorlutik Oqartussani suliffeqarfiutitta, nakkutigineqarnerulererisigut, minnerunngitsumillu piumasaqarfiginerulererisigut, suliffissat amerlanerusut maani nunatsinni pilersinneqarsinnaasut Partii Naleqqamiit qularutiginngilarput.

Tassami qanittukkut § 37-ikut apeqquteqarnitsinni paasisatta ilagaat Royal Arctic Line Aalborg-imi katillugit 177-inik sulisoqarpoq, tamarmik danmark-imut akileraartartunik.

Royal Greenland A/S katillugit 1.906-isut, taakkunannga 979-it nunatsinni sulippot, danmark-imi 200 nunanilu allani katillugit 727-it Royal Greenland-ip sulisoringai paasitinneqarpugut, tassa naatsumik oqaatigalugu, maani suliffissaaleqinerujussuaqaraluartoq, nunani allani inunnik 1000-itit sinnerlugit sulisitsivugut, Suliffeqarfiutivut nunani allani immikkoortortaqtut tamaasa ilanngullugit.

Taamaammat Partii Naleqqamiit tamakku tamaasa nalilorsorluartariaqarivut isumaqarpugut.

Suliffissaaleqisut suli amerlavallaarujuussuarput, taamaammat aamma nunaqarfinni illoqarfinnilu tunisassiorfeqarnikkut, tunitsiveqarnikkullu naalakkersuisut qanoq pilersaaruteqarnersut apeqquteqarfigisimangaluarpvavut, kisianni maannamut erseqqissumik akissuteqarfigineqarsimanngilavut, naak tamanit ilisimaneqaraluartoq, pingaartumik nunaqarfinni aalisakkanik amingaateqarfiunngitsuni tunitsiveqarnikkut aalisartunut akimmisaartitsijuarneq pissutigalugu suliffissaqartitsineq aningaasarsiornertu sumiiffiit ilaanni uninngatinneqartarpoq akuersaarneqarsinnaangitsumik.

Aamma sumiiffiit ilaanni nalunngilarput, aalisartut aamma aalisarnermik inuussutissarsiuteqarsimangaluartut, aalisarnermut akuersissutinik tuniumaneqanngitsut aamma inuuniarnikkut assut ajornartorsiortinneqarmata.

Ilumullimi aalisartut tunitsiveqarnikkut, aalisarsinnaanermullu akuersissutinik tuniumaneqaratik uninngatinneqanngikkaluarpat, tamanna nunatta suliffissaqartitsinikkut aningaasarsiornikkullu qanoq atsigisumik iluaqutaasinnaanera naalakkersuisuniit aaqqiivigineqarsinnaangaluarpal, qularnanngilaq aningaasanut inatsisisattut siunnersuut taamarujussuaq amingartooruteqassanngikkaluarpoq.

Raajartassat qujanartumik amerlisinneqarnissaannik ukiorli Partii Naleqqamiit piumasaqaateqarnerput tusarneqarsimanera pissusissamisoorluinnarpoq, tamannalumi aamma landskarsimut amingartoorutit suli amerlanerunissaraluunik pinngitsoortitseqataasussanngorpoq.

Qanorli saarullippassuit suli pitsaanerusumik atorluarneqaraluarpata.

Partii Naleqqamiit erseqqissaqqissuarput, sinerissap qanittuani aalisakkanik akitsuusiiniarneq akuersaannginnatsigu, tassami siunnersuutip siullermeerneqarnerani aningaasanut inatsisissatut siunnersummi imannak allaqqasoqarpoq:

“aalisakkaat suungaluartulluuniiit tamarmik aallaaviatigut inuiaqatigiinnut tapertaassasut, tassa sinerissamut qanittumi avataasiorluniluunniit aalisarneq pineqaraluarlpalluunniit. Tamatuma kinguneranik aalisakkat tamarmik , soorlu saarulliit, sulippaakkat, nipisaallu akitsuuserneqassapput”.

“tamatuma kinguneranik 2016-imi 15 mio. kr.-nik 2017-imiillu 50 mio. kr.-nik isertitaqarnerusoqarnissaa missingersuusiorneqarpoq”.

Kisianni tassa suliap siullermeerneqarnerata kingorna aalisakkanik akitsuusiinissamut tunngasut paasiuminaangaaramik, qanorluunniit sumut maannakkut killiffeqarnersut takujuminnaappoq.

Suliffissaaleqineq akiorniarlugu siorna immikkut aningaasaliissutit 174,2 mio kr.-init nunguppata, naalakkersuisut qanoq allamik/allanilluunniit pilersaaruteqarpat, maannakkut sulisinneqartut sunut innersuunneqarniarpat ? qanorlu ingerlariaqqissappat ?

Aamma ukiap ingerlanerani naalakkersuisunut apeqquteqarnitsinni aamma paasivarput, nukissiuuteqarnermut atatillugu el-værk-initimeq kiattoq sipporuttoq atorneqanngittooortartoq ukiumut 39 mio kr.-init missaani naleqartoq atorneqanngitooluni “silaannarmut” eqqarneqartoq.

Taamaammat-una Partii Naleqqamiit ilungersuutigigipput, pissutsinik immaqa ileqquliutiinnarneqarsimasunik allanngortitsinissaq, isumaqaratta inuiaqatigiinni PISUSSAAFFILERSUINERIT aamma suliffeqarfuttsinnut tunngasut aamma eqqartornerusariaqarivut, inuiaqatigiinnullu pitsaanerusumik sunniuteqarnerusumillu angusaqarnerusinnaaneri sulissutigineqartariaqartut.

Nunatsinni maani nunaqavissut ujaqqanik pinnersaasiassanik inuussutissarsiutigalugu ingerlatsisinnanerat annertunerusumik pitsaanerusunillu inatsisitigut periarfissinneqartariaqarput, tassami ujaqqat piiarneqarunik katarsorneqarunilluunniit nunguttussaapput, taamaattumik

aallaqqataaniilli ujaqqanik pinnersaasiassanik katersisarneq ujaasisarnerlu mianersuuttariaqarparput, ukiorparujussuarnimi takoreersimavar'put, nunatsinni pissuussuterpassuit assigiinngitsut allamiuniit annissuunneqartut.

Aamma rubin-it ukiorpassuarni misiliutitut taallugit annissorneqarsimasut, qularnangitsumik nalitoorujussuit, nunatsinnut utertinnissaat iluaqutiginissaallu eqqumaffiginerullugulu suliniuteqarfiginerusariaqarparput. Misileraatit ajorsimanngimmata, maannakkut rubin-isiorneq aallartereerpooq.

Taamaattumik rubin-it ukiorpassuarni annisorneqarsimasut utertinnissaat aningaasatigullu iluaqutiginissaat ujartornerusariaqarparput.

Qanittukkut tusagassiuititigut tusarparput, Tasiilami suliffeqarfiiit namminersortut ilaat akiliisinnaajunnaarluni unissimasoq, taamaalillunilu sulisut 30-it missai suliffissaarussimasut. Illoqarfimmut inuusutissarsiornikkut periarfissaqartitaanngereersumut pisoq ilungersunartorujussuungunarpoq, minnerunngitsumik sulisunut ilaqtariinnullu taama nalaataqartunut.

Partii Naleqqamiit assut paasiuminaatsipparput naalakkersuisut pisumi qisuarialeqanngimmata, tassami sumiiffimmi pineqartumi pisoq allaat ajunaarnersuartulluunniit nalilerneqarsinnaangajappoq, tassali Tasiilami nunaqarfittaanilu inuussutissarsiornikkut, ilami allaat sanaartornikkulluunniit suliassaqartitsineq annikeruttermat.

Uffa-massa Tasiilap eqqaani nunaqarfiillu ilaanni aalisarnikkut pimoorussinerusumik piorsaasoqarpat, inuit nammineerlutik imminnut napatinniarnerat nukittorsarneqangaassangaluartoq.

Kisianni tassa naalakkersuisut nipaarsaartutut ipput.

Tupinnaqaaq aamma meeqqat atugarliortinneqartut pillugit, meeqqat illersuisuata nunatta avannaani angalareernerata kingorna naalakkersuisut qanoq iliuusissamik piaernerpaamik aaqqiiniuteqarlutik iliuuseqannginnerat, naak meeqqat suminginnarneqartut, ilami allaat kinguaassiuutitigut atornerlunneqarsimasut pillugit meeqqat illersuisuata ilungersorluni tusagassiuitit aqqutigalugit oqariartuuteqaraluartoq.

Manna iluatsillugu meeqqat illersuisuata Partii Naleqqamiit qutsavingaarpoo, sulineranilu tapersorsorlugu, meeqqat atugaannut tunngasut nipangiutiinnarnagitt saqqummiummagit.

Partii Naleqqamiit aamma isumaqarpugut meeqgeriveqarnermut tunngasut aningaasanut inatsimmi sammineruneqartariaqartut, tassami angajoqqaqarpoq aamma arlinnik meerallinnik.

Nalunngilarpullu meeqgerivimmisitsineq qanoq akisutigisoq, soorlu tamakku eqqarsaatigalugit aamma angajoqqaat oqilisaaffigineqarsinnaaneri, meeqqat pitsasumik ineriertortinnissaannut pingaarutilerujussusoq Partii naleqqamiit nalunngilarput. Taamaammat tassuuna aamma meeqqat illorsorneqarnerunissaat qulakkeerneqarsinnaavoq.

Nalunngilarput nunaqarfintti meeqgeriveqarnikkut assorujussuaq amingaateqartoqartoq, tamannalumi pillugu aamma Partii Naleqqamiit, inatsisartut upernaaq ataatsimiinnitsinni ilaatigut Kullorsuarmi meeqgeriveqalernissaq pillugu siunnersuuteqarsimangalurpugut, kisianni ajorluinnaraluartumik inatsisartunit partiinit allanit itingartinneqartumik.

Taamaattumik Naalakkersuisut kaammattorniarpvavut, aamma nunaqarfintti meeqgeriveqarnermut tunngasut pillugit kommunit oqaloqatigisariaqaraat, tassami ataatsimoorluni aaqqiiniarneq aamma tamatumani meeqqanut atugassarititaasunik pitsanngorsaanermik kinguneqassammat.

Soorlu uuma suliap siullermeerneqarnerani aamma nunatsinni sulisut aningaasarsiaqarnerannut tunngasut paassisutissat naatsorsueqqissaartarfimmiit saqqummiunneqartut eqqaasitsissutigigivut. Tassa tassuuna ersarissorujussuarmik takuneqarsinnaammat, inuiaqatigiit 64,2 %-tii ukiumut 200.000 kr-init inorlugit aningaasarsiaqartut.

Taassuma saniatigut suliffissaaleqisut aggusti qaammat 2712-isut oqaatigineqarput.

Taamaattumik tupinnanngitsumik qulaani paassisutissat takutippaat, ilaqtariit inuillu ataasiakkaat qanoq akissarsiatiqut appasitsigisumi inissisimasut.

Aamma tamatuma paasinarsisippaa, ukioq naalakkersuisunut apeqquteqarnitsinni,inuit ilaqtariillu inigisaminniik akiliisinnaannginneq pissutigalugu anisitaasiamat ikigisassaanngitsut, sulilu taamanikkut inuit ilaqtariillu anisitaasussanngorsimasut 398-iusut. Qanittukkut naalakkersuisunut apeqquteqaqqinnitsinni paasivarput, tassa ukiup affaata missaata qaangiunnerani,inuit ilaqtariillu inigisaminniit anisitaanissaannut suliassat 907-it politiinut tunniunneqarsimasut.

Partii Naleqqamiit paasisinnaalluarparput, inuppassuit ulluinnarni angummanniapiloorlutik inissisimanerat aamma suliffissaaleqinerup tamanna suli ajornerulersittarmagu. Taamaattumik

ataasiarata inimi maani maannamut siunnersuutigalinguarparput, ineqarnermut tapiissutinut (boligsikring) kiassarnermut akiliutit ilanngunneqassasut. Tamannalumi suli aaliangiusimavarput.

Meeqqat angerlarsimaffiup avataanut inissinneqartartut 2014-imi septemberi qaammat tikillugu 642-inik amerlassuseqartut naalakkersuisuniit paasissutissiissutigineqarput. Taakkununngalu pisortat aningaasartuutaat katillugit 236 mio kr.-inlusut.

Taamaattumik tassani aamma aaqqissusseqqinnissaq pisariaqarluinnartoq Partii Naleqqamiit isumaqarpugut.

Paasisavut naapertorlugit meeqqat inuusuttullu suliniaqatigiiffiata Sorlak-p aningaasatigut Naalakkersuisuniit piiaaffiginiarneqarneringalua iluatsinngitsoortoq paasivarput, tamannalumi Partii Naleqqamiit iluaraarput, aamma uagut Sorlak-p siulersuisusa ataatsimeeqatigereernerisa kingorna naalakkersuisunut apeqquteqaateqaratta, kisianni maannamut akissuteqarfigineqanngitsumik. Taamaammat ilaatigut aamma paaserusupparput, meeqqat inuusuttullu peqatigiiffipassui, nalginnerasumik ukiakkut tipsernermut lottornermullu aningaasaliissutiniit qinnuteqartitsisarnermut atatillugu, peqatigiiffit qassit qinnuteqarsimanersut aamma peqatigiiffit qassit tapiiffigineqarsimanersut ?

Kiisalu ICC-mut aningaasaliissutit ikiliniarneqarnerat aamma Partii Naleqqamiit erserinnerusumik nassuaateqarfigineqarnissaat piumasaraarput.

Soorlu utoqqalineriuteqarneq pillugu pkt. 160 maani oqallisigingatsigu, atorfillit kattuffiisa inatsisartutnut saaffiginnissutaa oqaatigigippu, taamaammat tjenestemandit utoqqalineriassanut katersaasa siuartitsilluni akileraaruserneqarnissaat Partii Naleqqamiit akuersaanngilarput.

Angallannermk aqqiineq (ajorseriartitsineq): Siullermik angallannermi aqqiinnerup pingarnerpaatut tunngavissaa Partii Naleqqamiit eqqaasitsissutigeqqillarput, tassalu angallannermi aqqiinnerup tunngavigisussaavaa sumiikkaluaruttaluunniit – upalungaarsimaneq innarlernagu angalasumut inuiaqatigiinnullumi akikinnerpaamik aqqiinissaq.

Aningaasat dkk 3-400 miliuunit atorlugit aqqiisinjaavugut sinerissami sumiiffinni arlalinni mittarfiliornikkut taassumallu saniatigut inuiaqatigiit amerlanerussuteqarluartut akissaqarfigisinnaasaannik timmisartuutileqatigiiffiliornikkut.

Assersuutigalugu Qeqertarsuup tunuani massakkut aaqqissuusineq tunngavigalugu ukiup affaata iluani periarfissaavoq Ilulissat Qasigiannguillu akornanni qulimiguulik atorlugu siumut utimullu dkk 2.700,00 sinnerlugit akiliilluta angalanissatsinnut, qaavatigullu nunatta karsianit kiffartuusinissamut isumaqatigiissut tunngavigalugu dkk 20 miliuunit miss tunniunneqartarlutik.

Timmineq 15 minutsit missaani sivikitsigaaq. Qasigiannguani mittarfiliornikkut angalaneq taanna tapiissutitaqanngitsumik (massakkut dkk 2.700,00-lik) siumut utimullu akeqalersinnaavoq dkk 800,00 imaluunniit kiffartuussinissamut isumaqatigiissutit attatiinnassagaanni akeqalersinnaalluni dkk 300,00 imaappoq massakkut akiliutigineqartartup 10%-iata missaa (ileqqaarut 90% miss.).

Takorloorneqarsinnaavoq pissutsit taamaattut inuiaqatigiit kalaallit ulluinnarileraluarunikkit angallannerup qanoq isikkoqarnerata allanngorluinnarsinnaavoq inuiaqatigiinnut malunnaateqarluartumik pitsangoriaatitalimmik.

Assersuut qulaani taaneqartoq uppermarsaatitaqarpoq aammalu sineriak tamakkerlugu aaqqiiniarnermi aamma tunngavilersuinermi tunngaviusinnaalluni.

Allatut naatsumik oqaatigalugu nunatta iluani angallanneq tamakkiisumik malunnaateqarluartumik akikillisaavigineqarsinnaavoq dkk 3-400 miliununik aningaasaliinikkut.

Silaannakkut angallannerup nutaamik eqqarsaatigeqqinnissaa Partii Naleqqamiit partiinut tamanut kaammattuutingaarput aamma paaserusupparput, silaannakkut angallannermi kiffartuussinissamik isumaqatigiissutip sivittuinnarlugu ingerlateqqiinnarneqartarnera qanoq aningaasanngorlugu naleqarnersoq ?

Taama oqaaseqarluta suliap pingajussaanerneqannginnerani aningaasaqarnermut akileraartarnermullu ataatsimiititaliami suliareqqinnejarnissaa inassutingaarput.

